

[Holger Eriksen.]

sparing, man vil fremme, naturligvis med den modifikation, der ligger i, at de kontrolforanstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre dette, ikke må blive så omfattende og komplicerede, at det hele drukner i dem. Jeg vil i denne forbindelse pege på, at det ville være glædeligt, hvis man på en eller anden måde kunne få fart i de spareklubber af forskellig art, hvoraf der allerede findes en hel del. De ugentlige og månedlige indbetalinger ville i nogen grad borge for, at der var tale om nyopsparing, og jeg er videre af den opfattelse, at der i sådanne tilfælde kun i ringe omfang ville blive tale om den overflytning af penge fra én konto til den anden, som man nu er ude for.

Det er jo en stor fejl ved den gældende ordning, at man intet ved om, i hvor stort et omfang pengene på de bundne konti er nyopsparerede eller blot stammer fra allerede opsparerede beløb eller muligvis er udtryk for en nyopsparing, der alligevel ville have fundet sted. Selv om det ikke giver noget klart billede, ville man alligevel få et fingerpeg derom, hvis man kunne få oplyst, hvor mange af de bundne konti der er oprettet i december måned. Må jeg yderligere til forståelse af den gældende ordning føje, at den absolut ikke forudsætter, at en person, der vil gøre krav på præmie, skal spare i mere end 5 år; når den tid er gået, kan han hæve det 5 år før indsatte beløb og lade det binde igen, hvorefter han får præmien, ikke fordi han nu har foretaget en nyopsparing, men fordi han har råd til at lade pengene være bundet.

Det næste problem bliver, hvor stor præmien skal være, og under hvilken form den skal gives. Her må tages i betragtning, at vi har et renteniveau så højt, at det for ikke lang tid siden ville være blevet betegnet som åger. Den højtærede finansminister har i sin fremsættelsestale udtalt formodning om, at den forhøjelse af pengeinstitutternes indlånsrente, der gennemførtes i 1961, har fremmet opsparingen. Jeg er ikke helt sikker på, at det er rigtigt. Jeg mener, at tyske og engelske undersøgelser har givet som resultat, at rentens højde kun har en meget ringe indflydelse på opsparingens størrelse, og jeg mener videre, at det i høj grad gælder for de små sparere. For dem, der ejer kapital i større omfang, hvilket vil

sige dem, der har deres væsentligste indtægt af, hvad formuen afkaster, er det naturligvis noget andet. Selv om en sådan mand i kraft af den større indtægt sætter sit forbrug op, vil han alligevel kunne spare mere. Når man af pengepolitiske grunde sætter diskontoen op, er det heller ikke for at fremme opsparingen, men i håb om at kunne svække den økonomiske aktivitet. Er jeg således ikke helt enig med den højtærede finansminister på dette punkt, er jeg til gengæld sikker på, at han vil være enig med mig i, at en høj rente i sig selv er en ulykke, og at den betyder, at den del af arbejdsudbyttet, som kapitalen tilegner sig, bliver større, end hvis renten var lavere.

I dag bestemmes den rente, der betyder mest, af obligationskurserne, altså af tilbud og efterspørgsel efter obligationer. Men alene dette forhold giver en begrænsning for, hvilke præmier der kan ydes på nyopsparing. Thi hvis disse præmier bliver så store, at den samlede afkastning overstiger, hvad obligationerne kan give i effektiv rente, vil det bevirke, at den, der ellers ville bruge sin opsparing til at købe obligationer, må foretrække at sætte sine penge ind på den bundne konto i en bank eller sparekasse, og da disse institutioner for tiden er inde i en likviditetskrise, er der absolut ingen af dem, der køber obligationer. Efterspørgslen efter disse ville dermed dale og kurserne blive lavere. Man kan også sige det på den måde, at de penge, der bindes gennem banker og sparekasser, ledes ud i det almindelige forbrug i stedet for at blive anvendt til obligationskøb. Hvis formålet med ordningen skal være at fremkalde en lavere effektiv rente for obligationer, ville det under sådanne forhold svare til, at man søgte at slukke en brand ved at pøse petroleum på ilden.

Det følger deraf, at jeg i hvert fald for mit eget vedkommende må udtale min glæde over, at der ikke er fremsat noget forslag om værdisikkerhed for de bundne penge. Den effektive obligationsrente ligger vel for tiden fra 6 til 8,5. Bank- og sparekasserenten er 5 og visse steder ved binding i 9 måneder 6 pct. Lægger man dertil den i forslaget nævnte præmie på ca. 2,2 pct., kommer man op på 7,2 à 8,2 pct., og så ser jeg endda bort fra Finansbankens høje indlånsrente. Det svarer så nogenlunde til